De ce spunem că monahul Sava afirmă că Duhul Sfânt sfințește Taine spre osânda pomenitorilor

În urmă cu câteva săptămâni am deschis o discuție despre afirmațiile celor care îl urmează pe monahul Sava Lavriotul cu privire la lucrarea Harului în Biserică. Afirmam cu acea ocazie că aceștia susțin că Duhul Sfânt ar sfinți Sfintele Taine spre osânda celor ce încă nu au întrerupt pomenirea ierarhilor ecumeniști.

> *„Sinaxa" repomenitorilor îl „excomunică" pe ieromonahul Tihon pentru că nu îl pomenește „pe episcopul nostru…"*

Cum era de așteptat, unii dintre membrii acestei grupări au reacționat, întrebându-se și întrebându-ne "unde a spus vreodată părintele Sava așa ceva?". Întrebarea frățiilor lor este justificată, pentru că *verbatim*, în mod direct, monahul grec nu a spus niciodată acest lucru, însă această idee rezultă, fără ca monahul să își dea seama, din contextul mai larg al învățăturii cuviosiei sale.

Încercăm în acest articol să arătăm că monahul Sava și cei ce îl urmează afirmă de doi ani de zile încontinuu această idee hulitoare de Duhul Sfânt, acceptând ca ipoteză de lucru faptul că niciunul dintre ucenicii cuviosiei sale nu crede că Sfintele Taine ar fi întinate de credința săvârșitorului, după cum ne încredințează prin conferințe, deși, după cum vom vedea mai jos, această idee apare într-unul dintre documentele acestei grupări.

"Doctrina" Tainelor valide spre osândă a fost consemnată în rezoluția adunării de la Roman, din ianuarie 2018.

În articolele acelei rezoluții se spun, în esență, trei lucruri:

1. Toți cei ce nu au întrerupt pomenirea, fără nicio distincție, sunt eretici (art. 2, 3 și 4);
2. "Credința eretică" a pomenitorilor (preoți și credincioși) constă în faptul că se află în comuniune cu ierarhii ecumeniști, nu neapărat în mărturisirea ereziei ecumeniste (art. 8);

3. Tainele ecumeniștilor sunt valide (art. 7, 8).

Combinația acestor trei idei din rezoluția de la Roman conduce la concluzia logică și teologică potrivit căreia Duhul Sfânt ar sfinți Sfintele Taine în bisericile pomenitorilor pentru osânda acestora.

Cum? Simplu. Duhul Sfânt sfințește Sfintele Taine prin lucrarea sacramentală a slujitorilor Săi preoți sau episcopi până la momentul caterisirii acestora, în cazul în care merită caterisiți (singura excepție fiind caterisirea pentru aplicarea **corectă** a canonului 15 I-II privitor la predicarea cu capul descoperit a unei erezii de către episcop, când preotul/episcopul continuă să săvârșească Taine valide și după pronunțarea caterisirii, pentru că astfel de caterisire este nulă de drept).

Asupra acestui lucru suntem cu toții de acord (în afara celor care au căzut deja în schisma de tip stilist) și nu are rost să mai argumentăm, argumentele s-au produs de multe ori.

Sfintele Taine sunt primite în Biserică de către credincioși, care le pot primi fie cu vrednicie, fie cu nevrednicie. Când le primesc cu vrednicie se sfințesc, când le primesc cu nevrednicie riscă să se întineze, să se osândească și chiar să moară, după cum ne arată exemplul biblic al lui Iuda (In. 13,21) sau cuvântul Sfântului Pavel din Epistola întâi către Corinteni (1Cor. 11,28-32).

Indiferent de starea de vrednicie a primitorului, **Duhul Sfânt sfințește Sfintele Taine întotdeauna spre mântuirea lumii, nu cu intenția de a-i condamna pe cei nevrednici. Mântuitorul Hristos Se jertfește spre mântuirea fiecărui om, nu spre osândirea lui la iad**.

Și asupra acestui lucru suntem cu toții de acord și nu trebuie să o mai luăm de la capăt cu explicațiile. Până aici și rezoluția de la Roman (art. 7) afirmă corect că Tainele sunt valide chiar și la cei ce sunt pomenitori, până la caterisirea acelora.

Corect este și să afirmi că aceia care au o credință eretică și primesc Sfintele Taine cu nevrednicie se osândesc. În sensul acesta vorbește și Sfântul Teodor Studitul despre "întinarea Tainelor": "Ce să-ți spun acum despre acest lucru nu văd[1], decât că întinare are împărtășania din singurul fapt că îl pomenește [pe ereziarh], chiar dacă ortodox ar fi cel ce face Sfânta Liturghie"[2].

Tainele nu se contaminează de erezia celui ce le săvârșește, atunci când el este

propovăduitor al unei erezii (nu e cazul ereticilor condamnați, care nu au Taine defel), pentru că Hristos nu se poate întina, cum corect afirma preotul Staicu în ultima conferință ținută de monahul Sava.

Cu toată afirmația preotului Staicu și asigurările repetate ale monahului Sava că nu consideră că Tainele ar putea fi întinate de către credința eretică, articolul 8 din rezoluția de la Roman poate fi interpretat, dacă „credința eretică" se referă la săvârșitorul tainei, nu la primitorul acesteia, și în sensul că **tainele săvârșite de ereticii ecumeniști nu sunt spre mântuire pentru că sunt afectate de credința eretică a săvârșitorilor, ceea ce sugerează contrariul celor spuse de preotul Staicu, anume că Hristos S-ar întina de credința săvârșitorului, afirmație la fel de blasfematoare ca și aceea că Duhul ar săvârși Taine spre osândă, pentru că ar sugera că există un Hristos eretic!!!** Doamne iartă și păzește de asemenea afirmații!

Chiar dacă acceptăm ceea ce ne spun adepții monahului Sava, că la Roman nu ar fi vorbit despre afectarea Tainelor de erezia săvârșitorului și că a fost doar o formulare imprecisă, **problema rezoluției de la Roman rămâne în continuare aprecierea greșită a stării celor ce primesc aceste Sfinte Taine.**

În momentul în care ai postulat că toți cei ce nu s-au îngrădit de erezie sunt eretici, fără nicio distincție, dar că, în același timp, Tainele săvârșite de către pomenitori sunt valide, se naște, în mod firesc întrebarea: **Dacă toți sunt eretici, pentru cine mai sfințește Duhul Sfânt Sfinte Taine valide?**

Corolarul acestei întrebări este constatarea că **dacă toți cei ce nu au întrerupt pomenirea primesc Sfinte Taine valide spre osânda lor, atunci Duhul Sfânt sfințește Sfintele Taine cu intenția de a-i osândi pe primitorii lor**.

Mai mult, mergând pe firul acestui raționament, **Biserica întreagă ar avea în acest moment rolul de a-i duce la iad pe toți cei ce nu au întrerupt pomenirea**. Astfel de învățătură este o hulă cumplită contra Duhului Sfânt (Is. 22,14; Mt. 12,31; Mc. 3,29; Lc. 12,10; 1In. 5,16) și se apropie de cugetarea islamică a Coranului, unde se spune, într-una dintre sure, că Biserica creștină a fost întemeiată spre a-i ademeni spre iad pe cei ce nu îmbrățișează islamul.

Aici se cuvine să facem o precizare crucială: **Duhul Sfânt nu sfințește Sfintele Taine în abstract, la modul general**. Sfintele Taine nu sunt ca legile statului, să aibă un caracter impersonal, general obligatoriu. Ele nu se sfințesc fără

primitor, în mod virtual, pentru momentul în care cineva s-ar putea folosi de ele.

Duhul Sfânt are o relație personală cu fiecare dintre membrii Bisericii, pe care îi inspiră ca, împreună, să alcătuiască Trupul Mistic al lui Hristos, Biserica Ortodoxă. Hristos nu Se jertfește în abstract, ci pentru suflete concrete pe care le cheamă la mântuire. Că este așa ne arată prevederea canonico-liturgică potrivit căreia pentru a se săvârși Sfânta Liturghie trebuie să existe măcar un credincios în biserică. **Hristos nu Se jerfește în zadar!**

Acolo unde Duhul Sfânt vede că toți membrii unei comunități sunt eretici, la ce ar mai sfinți Sfintele Taine? Singura explicație ar fi, pe firul logic al afirmațiilor rezoluției de la Roman, aceea că Duhul Sfânt sfințește Taine spre osândă. **Blasfemie și hulă împotriva Duhului, care nu se iartă nici în viața de acum, nici în cea veșnică!**

Adepții monahului Sava se apără spunând că Duhul Sfânt sfințește Sfintele Taine valide pentru cei ce nu știu despre erezie, pentru copii, pentru bolnavi etc.

Aici intervin două inexactități:

1. Articolul 2 al rezoluției de la Roman spune: “orice comuniune bisericească cu erezia este erezie”, iar articolul 3 spune: “părtășia la erezie cu știință sau fără știință este erezie”.
2. Când vorbim de Sfintele Taine nu ne referim doar la Sfânta Taină a Euharistiei, ci la toate Sfintele Taine.

Cei ce apără lucrarea monahului Sava în Patriarhia Română uită că **la Roman nu a fost exclus de la starea de eretic niciun credincios al Bisericii noastre rămas în comuniune cu ecumeniștii**. Faptul că sunt inconștienți, neștiutori, copii, bătrâni este irelevant pentru cei ce au scris această rezoluție.

Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte!

Aceasta este filosofia tuturor părinților nepomenitori care au refuzat cu fermitate prevederile Proiectului de Rezoluție din ianuarie 2018, prin care se introduceau niște distincții esențiale, inspirate din cugetarea patristică și din canoanele Bisericii.

A doua scăpare a celor care spun că în parohiile pomenitorilor mai sunt oameni care pot primi Tainele spre sfințire, deci, argumentează ei, nu se afirmă că Duhul ar sfinți Taine spre osândă, este aceea că atunci când vorbim despre Sfintele Taine vorbim despre toate Sfintele Taine, nu doar despre Sfânta Euharistie.

Prin urmare, dacă ne referim la Sfântul Botez, de exemplu, chiar dacă admitem că adepții monahului Sava ar accepta că pruncii se botează spre luminare, nu spre osândă, ceea ce nu fac, după cum ne arată punctele 2 și 3 de la Roman, ce se întâmplă când la Botez vine un major, o persoană trecută de pruncie și se botează la un preot pomenitor (este evident că nu pot nepomenitorii boteza toată țara)? **Se botează acela spre luminare sau spre întinare?**

Conform rezoluției de la Roman, se botează spre osândă, pentru că neștiința cu privire la erezie nu îl scutește de a avea "credință eretică", adică de a merge la pomenitori. Așa scrie în punctele 2, 3 și 8 din documentul care a rupt mișcarea de nepomenire în două și a aruncat una dintre părți în afara Bisericii.

Dacă la pomenitori vin doi tineri să se cunune, se cunună spre binecuvântare sau spre osândă? Dar dacă la Sfântul Maslu vin bătrâni neputincioși? Se osândesc sau se sfințesc și se vindecă de boală dacă iau Tainele de la preoți pomenitori?

Ce se întâmplă cu tinerii care vin la Sfânta Taină a Preoției? Se sfințesc spre întinare? Dacă da, cum s-ar mai putea transmite succesiunea apostolică pe parcursul unei erezii, mai ales în condițiile în care erezia durează mai multe generații, cum e cazul ecumenismului, care este în Biserică de o sută de ani? Putem crede că preoții sfințiți sau credincioșii botezați de la începutul participării Bisericii noastre la CMB, în 1961, sunt botezați sau preoțiți spre iad?

Nicidecum. Astfel de idei sunt de natură stilistă. Așa cum nu putem spune că Tainele sunt viciate sau că sunt sfințite spre osândă de la intrarea BOR în CMB, nu putem spune nici că sunt viciate sau sfințite spre osândă după sinodul din Creta.

Răspunsurile pe care le dă rezoluția de la Roman la aceste nedumeriri ne fac să ne întrebăm: **Dacă tainele valide ale pomenitorilor sunt spre osândă, pentru ce să le mai iei? Nu e mai bine să nu le iei, decât să te osândești?** La ce să te mai botezi, dacă o faci spre iad? Mai bine stai păgân. La ce să te mai cununi? Mai bine stai în concubinaj.

Astfel, **hula contra Duhului Sfânt este dublată de o cumplită negare a rolului sfințitor al Tainelor în Biserică, ceea ce îi scoate pe cei ce cred și propovăduiesc astfel de lucruri mai în afara Bisericii decât sunt ecumeniștii înșiși**.

Care este soluția pentru ca această cumplită hulă să fie eliminată? **Renunțarea la doctrina potrivit căreia toți cei ce nu au întrerupt încă pomenirea sunt eretici!**

Dacă se renunță la această idee, atunci se revine la doctrina teologică corectă, potrivit căreia Tainele sunt valide și sunt luate de către cei ortodocși spre luminare, iar de către cei cu adevărat eretici spre osândă.

Cum se poate aceasta? Prin înțelegerea corectă a expresiei "credință eretică". **Credința eretică nu înseamnă simpla rămânere în pomenire, ci mărturisirea și promovarea ideilor ecumeniste de către credincioși, preoți și episcopi**.

Mai precis, un preot care pomenește din frică, din ignoranță, din neînțelegerea complexității problematicii, dar care **în cugetul său este ortodox, adică nu este de acord cu ecumenismul și nu predică idei ecumeniste, nu crede că ereticii au taine sau Biserică**, nu poate fi considerat eretic, nici el, nici ucenicii săi.

Eretic este cel ce crede, predică și susține erezia ecumenistă. Acela ia Tainele spre osânda proprie, datorită credinței sale eretice. Cei ce nu mărturisesc deschis erezia și nu o acceptă în cugetul lor nu sunt eretici și nu pot fi osândiți pentru "credința lor eretică". Acest lucru ni-l spune Sfântul Atanasie cel Mare în canonul sinodului local din Alexandria, în care s-a decis reintegrarea celor părtași la erezie în Biserică.

> *Canonul Sfântului Atanasie cel Mare despre reprimirea celor ce nu s-au făcut părtași eresului de bunăvoie*

Fără îndoială că lipsa de reacție în Biserică la erezie nu este o stare normală și nu este bineplăcută lui Dumnezeu, iar cei ce, citind aceste rânduri, își găsesc motivație pentru a nu mai reacționa riscă să intre în acea "vrăjmășie cu Dumnezeu", despre care vorbește Sfântul Apostol Iacov (Iacov 4,4), care ne spune

că tot cel ce are prietenie cu lumea este vrăjmaș al lui Dumnezeu, adică tot cel ce păcătuiește nu este bineplăcut lui Dumnezeu.

Atunci când judecăm însă această lipsă de reacție (în realitate, nu este al nostru a o judeca deloc) trebuie să ținem seama de starea fiecăruia. Sunt foarte mulți credincioși care nu știu nimic despre erezia ecumenistă și își văd în continuare de viața lor bisericească ca și până acum. Aceia nu acceptă erezia, iar când ajung să o înțeleagă mulți o resping. Cum să credem că primesc aceștia Sfintele Taine spre osândă?

Sunt credincioși care nu înțeleg erezia. Nu putem avea pretenția ca ortodoxul de astăzi să aibă conștiința teologică a celui din primele secole. Sunt unii care au fost mințiți că nimic nu s-a întâmplat la Creta. Nu putem să așteptăm ca acești oameni să ne creadă pe noi și să nu îi creadă pe preoții, duhovnicii sau chiar episcopii pe care îi respectă de când se știu. Lucrurile acestea cer timp, iar noi nu îi putem acuza că primesc Taine spre osândă la iad, pentru că încă nu au luat atitudine.

Sunt și unii, mai ales dintre preoți, care nu au întrerupt pomenirea din diverse motive (frică de ierarhi, neștiință, nehotărâre, frică de a nu cădea în schismă etc.), dar care în cugetele lor simt că sunt "vrăjmași ai lui Dumnezeu" pentru acest lucru, se căiesc, se pocăiesc, se sfătuiesc cu duhovnicii.

Chiar dacă pentru lașitate, neștiință sau incapacitatea de a întrerupe pomenirea credinciosul sau preotul nu este bineplăcut lui Dumnezeu, el nu poate fi considerat eretic, pentru că nu mărturisirește erezia, iar Sfintele Taine nu sunt spre osândă pentru "credința sa eretică" cum spune rezoluția de la Roman.

Că este așa ne arată, indirect, și părintele Ieronim în celebra predică în care ne vorbește despre "har sacramental" și "har mântuitor" și ne spune că dintre ierarhii actuali (care toți sunt eretici, din explicația sfinției sale) se vor ridica unii care vor condamna erezia ecumenistă. **Dacă toți iau Tainele spre osândă, cum ar mai putea face asta?**

De altfel, atunci când vorbește despre vrăjmășia cu Dumnezeu ("Iacov a zis: „Cel care se arată că este prieten al lor [al ereticilor] vrăjmaş al lui Dumnezeu este" [*cf.* Iac. 4, 4]"[3]) Sfântul Ioan Gură de Aur ne spune că "vrăjmaș al lui Dumnezeu" în ceea ce privește erezia este cel ce "se arată" ca "prieten al ereticilor" și "mănâncă cu ereticii", sugerându-ni-i în primul rând pe cei ce acceptă erezia sau rămân indiferenți față de ea, deși cunosc implicațiile sale

grave, nu pe toți cei ce nu au întrerupt pomenirea.

Cum să fie "prieten al ereticilor" cel ce nu știe nimic despre erezie și nu o acceptă în cugetul său? Cum să "mănânce cu ereticii" cel ce cheamă pe preotul pomenitor la binecuvântarea mesei, după cum permite Sfântul Teodor Studitul, același sfânt care avertizează să nu iscodim prea mult cine cu cine mănâncă, pentru că nu este voia Sfinților Părinți, ci voia noastră[4]?

Închei prin a spune celor ce se întreabă când a spus părintele Sava că Tainele sunt spre osândă: **Părintele Sava, părintele Staicu și ceilalți în același duh au spus mereu, de doi ani de zile, acest lucru, fără să își dea seama, pentru că nu par a reuși să priceapă consecințele afirmațiilor pe care le fac**.

Spunem aceasta nu spre batjocorire sau denigrare, ci spre avertizare și îndreptare. Hula Duhului Sfânt este un păcat care nu se iartă nici în viața de acum, nici în cea veșnică. Dacă eșuăm în astfel de erezie cumplită, la ce am mai întrerupt pomenirea?

Note:

[1] Despre faptul că s-a temut să îi ceară preotului să nu îl pomenească pe ereziarh la liturghie (*Scrisoarea 553, către soția unui spătar al cărei nume era Mahara*, ed. cit., p. 159).

[2] *Scrisoarea 553, către soția unui spătar al cărei nume era Mahara*, ed. cit., p. 159.

[3] Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvânt despre proorocii mincinoși și despre dascălii mincinoși și lipsiții de Dumnezeu eretici și despre semnele veacului acestuia*, în *Dreapta credință în scrierile Sfinților Părinți*, vol. I, ed. cit., p. 172.

[4] "Dar nu trebuie mai mult iscodit și cercetat dacă cineva a mâncat cu cel ce a mâncat împreună cu un eretic și altul cu acesta, căci atunci, dacă mergem așa cu înlănțuirea, trebuie să ne despărțim de toți. Iar acest lucru este al celor ce-și iubesc voia proprie, iar nu al sfinților." (Sfântul Teodor Studitul, *Epistola 49. Fiului Navcratie*)